

НОВІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ВУЗІВСЬКОГО НАВЧАННЯ: ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

¹Українська інженерно-педагогічна академія

Розглянуто проблематику інноваційних зрушень в освітньому просторі, передусім, інформаційно-комунікативного напрямку розвитку. Проаналізовано наявний спектр навчальних технологій, методик, методологій та засобів, який використовується та може перспективно впроваджуватися в навчальний процес вищого навчального закладу. Особливе місце займає розгляд формування інформаційно-комунікативної навчальної бази, яка є структурним компонентом формації сучасного навчально-методичного забезпечення. Стаття розкриває особливості реорганізаційних механізмів традиційних форм вузівського навчання та підвищення рівня інформативного та технічного забезпечення. Додатково представлена перспективна тенденція залучення інноваційних педагогічних розробок в навчальному процесі вищих навчальних закладів на прикладі підготовки інженера-дизайнера.

Ключові слова: інформаційно-комунікативні технології, інформаційно-комунікативна навчальна база, педагогічна інновація, інженер-дизайнер, дизайн-продукт.

Вступ

Постановка проблеми

Сучасне становлення освітньої сфери відбувається в умовах стрімкого розвитку, розробки та впровадження інноваційних педагогічних систем та моделей, нових методологій, методів та технологій, форм взаємодії в системі «студент—викладач». Інформаційні технології змушують навчальні заклади кардинально перелаштовувати та оновлювати форми взаємодії зі студентами через наявну невідповідність між теоретичним та практичним блоками, отриманими знаннями в навчальному закладі та необхідними на першому місці працевлаштування майбутнього фахівця. Особливістю нової освітньої парадигми є орієнтація на сучасні навчальні технології, які мають більший освітній потенціал, ефективні ознаки застосування у навчальному процесі [1]. При цьому виникає проблематика у розв'язанні методологічної складової реалізації новітніх технологій в окремих напрямках підготовки, комплексного застосування та впровадження комбінаторних моделей новітніх навчальних засобів у вищих навчальних закладах, що набуває особливої актуальності на сьогодні.

В сучасному освітньому процесі проявляються лише окремі випадки впровадження інноваційних технологій або представників однієї групи, епізодичний характер застосування на вже розробленій базі. Залишається малодослідженою областю комплексна реалізація різностороннього використання інформаційно-комунікативних технологій, розробки та створення нової концептуальної системної моделі освітнього забезпечення.

Вищі навчальні заклади стають головними модераторами педагогічних інновацій і їх практичними реалізаторами, спочатку в експериментальному груповому вигляді, а згодом — у впровадженні їх в загальний навчальний процес. Важливо намагатися постійно зменшувати часовий проміжок між експериментальними дослідженнями та впровадження для підтримки сучасного підготовки майбутніх фахівців, але при цьому мати досконально перевірену нову дидактичну модель. Також необхідним стає залучення комплексу інформаційно-комунікативних технологій, а не окремих їх екземплярів, використання різних програмних та апаратних засобів, інформаційних та комунікаційних ресурсів в тісному взаємозв'язку в ході учбового процесу. Для цього поряд з традиційною навчально-методичною базою навчального процесу пропонується розробка та поява додаткової структури — інформаційно-комунікативної навчальної бази, яка впроваджується автором уперше та раніше не була досліджена. Вона, хоч і має в своєму контексті використання вже відомих інформаційних та комунікаційних засобів, але їх комплексна реалізація залишається досконально не вивченою. Завданням цієї структури буде вирішення особливостей розробки, створення, впровадження, організації забезпечення та контролю використання інноваційних інформаційно-комунікативних

навчальних технологій та методик, форм взаємодії тощо, як сучасної необхідності освітнього розвитку. Саме новий шлях інформаційно-комунікативного розвитку вузівського навчання на конкретному практичному прикладі підготовки інженера-дизайнера і буде висвітлено у статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

На сучасному етапі розвитку освіти та науки над розглядом і дослідженням особливостей використання та розробки нових педагогічних технологій займається значна кількість науковців, педагогів-теоретиків та педагогів-практиків, новаторів педагогічного розвитку. Але при цьому створення систематичних комплексів освітнього забезпечення залишається малодослідженою областю педагогічних розробок. Більшість дослідників зосереджуються на розгляді окремих технологій, методик та методів вдосконалення процесу вивчення навчальної інформації, інші — розробляють авторські навчальні системи для окремого змістовного компонента навчальної інформації, напрямку підготовки тощо. Тому розробка та впровадження додаткового освітнього комплексу — інформаційно-комунікативної навчальної бази — має невивчену педагогічну галузь, яку буде охарактеризовано в цій роботі.

Попри вищесказане, необхідно зазначити важливість кардинальних шляхів педагогічного дослідження, які постійно спрямовані на розгляд інноваційних зрушень в освітній сфері. Так над розглядом інновацій та нової місії навчального закладу працювали Г. В. Майер, М. Д. Бабанський [2], О. В. Строгецька, О. О. Грудзинський, О. Б. Томілін, М. П. Макаркин та інші. Особливості інноваційного розвитку освітньої області розглядали В. Ю. Биков [3], К. К. Колін [1], О. Е. Лебедева, В. Ф. Самохін та інші. Над окремими напрямками розвитку працювали М. П. Карпенко (напрямок «телеосвіта»), П. Брусилівський, М. Юделсон, С. Сосновський (електронне навчання) [4], О. Щербіна (веб-технології), А. В. Остін (мультимедіа) [5], Е. Л. Макаров та інші.

Також важливо зазначити освітні програми, на які будуть спиратися розробка і розвиток майбутніх навчальних технологій. Серед них є, як державного рівня (Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012—2021 роки, Освіта (Україна XXI століття), Стратегія інноваційного розвитку України на 2010—2020 роки в умовах глобалізаційних викликів, Україна 2020: Стратегія національної модернізації, Сто відсотків), так і європейського — «Темпус», «Мундус», «Жана Моне» та інші.

Мета статті

Широкий напрям розвитку освітніх програм та оновлення навчально-методичного забезпечення не дозволяє чітко збагнути конкретні особливості використання інноваційних педагогічних розробок, виявити найхарактерніші для певного напрямку підготовки студентів оновлений навчально-методичний комплекс, зокрема, інноваційний інформаційно-комунікативний напрямок впровадження педагогічних технологій. Тому *метою статті* є розгляд та теоретичне обґрунтування формування інформаційно-комунікативного напрямку розвитку вузівського навчання, а також практичне демонстрування його реалізації в навчальному процесі підготовки інженера-дизайнера за напрямком «Професійна освіта. Дизайн» в Українській інженерно-педагогічній академії.

Дослідження проводиться у рамках науково-дослідної роботи «Розробка та впровадження інноваційних технологій викладання циклу спеціальних дисциплін для підготовки за напрямком «Професійна освіта. Дизайн»» кафедри «Технологій і дизайну» Української інженерно-педагогічної академії. В процесі дослідження використовувалися такі методи, як: аналіз теоретичних джерел, документів та навчальних програм спеціальних дисциплін, вивченні та узагальнення досвіду створення, впровадження та використанні інноваційних педагогічних технологій в навчальний процес, тестування, опитування.

Основний текст статті

Сучасний навчальний процес набуває новіших форм подання та передачі студентам навчальної інформації, збільшується та оновлюється, відповідно до вимог сучасної техносфери, змістовний компонент. Традиційна навчально-методична база поступово втрачає пріоритетні позиції та стає неспроможною задовольнити постійне підвищення обсягу інформаційного потоку. Поява нових сучасних технічних засобів потребує пошуку «нових педагогічних можливостей» [6], технічного та методологічного удосконалення організації навчального процесу, надання викладачу «інструментарію» для досягнення нових форм взаємодії в системі «викладач—студент», опанування та включення у повсякденний навчальний процес інформаційно-комунікативного комплексу. Це, в свою чергу,

вимагає додаткового проходження комп'ютерної підготовки та підвищення рівня кваліфікації викладацького складу, оновлення змісту, форм та методів навчання, перехід до електронного забезпечення та інтерактивних технологій, сформування комплексних баз та відкритого доступу до них в мережі Інтернет.

Попри це, швидко розвиваються технічні засоби та нові моделі навчального забезпечення, перед викладачем постає проблема вибору серед великого переліку наявних необхідних моделей для конкретного застосування під час вивчення навчальної дисципліни або циклу дисциплін. А це вимагає детальнішого розгляду наявних технологій, виокремлення можливих варіантів навчального застосування. Також існує проблематика сучасних особливостей застосування інформативно-комунікаційного комплексу, який включає найпоширеніші та перспективніші навчальні системи, методи, технології та форми взаємодії. Так, на прикладі підготовки інженера-дизайнера, більшість дисциплін, в яких застосовують інноваційні педагогічні комп'ютерні комплекси, мають чітку структурно-логічну модель змістовного комплексу, «шаблонні» моделі навчального матеріалу та технічне підґрунтя вивчення (інформатика, комп'ютерний дизайн, гуманітарні та точні дисципліни). Залишається окремо від них творчий напрям, який має чітку навчальну структуру вивчення, але ознайомлення з її змістом залежить від досконалої педагогічної майстерності викладача, який є організатором креативного розвитку студента. Саме на плечі викладача покладається важливе завдання щодо вдосконалення та використання новітніх засобів в навчанні, а також поєднання традиційних та сучасних форм взаємодії, розробки особливої моделі навчання. Виникає необхідність систематизованого підходу до використання оновленого навчального забезпечення із включенням персоналізованого орієнтування на кожного студента навчальної групи та потоку.

Як вже зазначалося вище, необхідна особлива модель організації навчального процесу із залученням педагогічних новацій. Саме цією моделлю, додатковим структурним компонентом може стати інформаційно-комунікативна навчальна база як новий шлях розвитку вузівського навчання в інформаційно-комунікативному аспекті. Інформаційно-комунікативна база — це комплексне поняття, що включає одночасне застосування двох об'єктів протилежних напрямків інноваційного розвитку, а саме, — статичної інформації та динамічної комунікації, а також їх методологічне поєднання в навчальному забезпеченні. Її запровадження стане альтернативним виходом з наявної проблематики інноваційного забезпечення, вибору конкретних навчальних технологій, формування власної комбінаторної моделі інформаційно-комунікативних засобів для навчального застосування. Ця інноваційна структура поступово розробляється та практично реалізується у підготовці інженера-дизайнера в Українській інженерно-педагогічній академії. Необхідно зауважити, що це лише додатковий елемент традиційної системи навчання, який буде постійно оновлюватися педагогом та надавати ефективну та компетентну підтримку навчального процесу та підготовці майбутнього фахівця. Його формування та особливості впровадження детальніше розглянемо на прикладі навчального процесу підготовки інженера-дизайнера, фахівця одночасно з двовекторним напрямком підготовки — інженерного та творчого напрямку.

Інформаційно-комунікативні технології закладають в навчальний процес вищого навчального закладу великі перспективні напрямки розвитку, формують плацдарм для організації дистанційної мережі забезпечення, як сучасний прояв орієнтування навчальних закладів та створення загальної освітньої віртуальної системи. Але це поки ще є в стадії розробки, що свідчить із темпів створення освітніх сайтів навчальних закладів, порталів, форумів, сервісів та баз даних. Активно розвивається підготовка за творчим напрямком, в тому числі інженера-дизайнера, та впроваджуються нові програмні та апаратні навчальні платформи. Вони мають збільшений спектр надання навчальних можливостей саморозвитку студенту, опануванню сучасного комп'ютерного інструментарію для виконання творчих завдань, формують нову професійну компетенцію.

Розглянемо безпосереднє впровадження педагогічної інновації в навчальному процесі підготовки інженера-дизайнера. При вивченні навчальних дисциплін студенти опановують важливий теоретичний матеріал та практичний досвід в процесі виконання професійних дій та операцій. Серед головних форм організації навчального вузівського процесу є як лінійні, так і нелінійні структури, а головною моделлю стає традиційне використання педагогом лекції, практичних та лабораторних занять. Вони залишаються тією необхідною складовою, яка утримує ефективне функціонування навчального процесу. Поряд з ними починають активно розвиватися та поступово впроваджуватися інноваційні методи та форми навчання, серед яких: метод кейсів, рефлексійні спостереження, відеолекції, он-лайн консультації та он-лайн-заняття, телеконференції, веб-семінари, презентації та інші.

В процесі організації лекцій в процесі підготовки інженера-дизайнера важливо включати більшу

кількість технічних засобів, які б вплинули на підвищення візуалізації змістовного навчального компонента, мали підвищену інформативну базу, ефективні та мобільні засоби передачі навчального матеріалу. Студент, ознайомлюючись з навчальним матеріалом, повинен отримати максимально можливу, за виділений навчальний проміжок часу, кількість теоретичного «багажу» знань, в якому бажано викладачу постійно акцентувати на професійну сферу застосування, використання сучасних технологій та засобів, серед яких і приклади застосовування на певному занятті. Поширеним навчальним засобом вже більшості лекційних занять стає використання проекторів та мультимедійних комплексів, які поступово витісняють статичні навчальні плакати та інші традиційні засоби. Викладачем постійно розробляються електронні версії навчальних посібників, методичних рекомендацій щодо організації самостійної та аудиторної роботи студентів, що також ще більше оновлює навчально-методичний комплекс вивчення дисциплін. Головна увага у підготовці майбутніх фахівців прикута саме на особливості вивчення циклу дисциплін професійного орієнтування — спеціальні дисципліни. Вони насичені більшою кількістю теоретичної інформації та практичними блоком, тому викладачу вищого навчального закладу потрібно інтенсивніше реорганізувати навчальний процес, включати потенційно необхідні інноваційні стратегії його розвитку.

Переважає більшість виділеного навчального часу на опанування спеціальних дисциплін надається на вивчення та практичне осягнення отриманого теоретичного комплексу на практичних та лабораторних заняттях. Вони є важливим елементом професійного становлення студентів як майбутніх фахівців, на них здійснюється головне орієнтування та підготовка до професійної діяльності. Тому на практичних та лабораторних заняттях необхідно реалізувати головний спектр інноваційних педагогічних тенденцій, в тому числі, інформаційно-комунікативного напрямку. Саме на них ставиться головний акцент розвитку та використання інформаційно-комунікативної навчальної бази, реалізації вивчення програмного матеріалу.

Серед інноваційних елементів, які реалізуються та стають перспективою освітнього впровадження інформаційно-комунікативної бази на практичних та лабораторних заняттях в навчальному процесі підготовки інженера-дизайнера, можна виділити:

- сучасне технічне забезпечення лабораторій, в яких проходить практичні та лабораторні заняття студентів;
- використання професійного програмного забезпечення, яке в подальшому реалізується в діяльності майбутніх фахівців у процесі створення дизайн-продукту;
- опанування дистанційного забезпечення лабораторних та практичних занять як в повному обсязі, так і частковим виконанням окремих завдань студентами;
- включення в навчальний процес розроблених авторських завдань, які спираються на використання оновленого технічного навчального забезпечення та програмних продуктів, комбінаторного застосування спектру інформаційно-комунікативних навчальних засобів;
- використання інноваційних дидактичних систем для опанування професійними вміннями та навичками студентами, які включають скорегований напрямок розвитку компетентних здібностей майбутнього професіонала;
- можливість заміни традиційних лабораторій віртуальними навчальними системами, які знижують витрати на обладнання, поповнення реактивів та матеріалів, виключають ризик для здоров'я студента у разі фатальної помилки і мають великі можливості візуалізації, запису виявлених помилок та їх майбутнє усунення;
- застосування персональних комп'ютеризованих навчальних місць, які можуть також доповнюватися іншими спеціалізованими технічними засобами для окремих навчальних тематик;
- постійний контроль за оновленням технічного оснащення в навчальних аудиторіях, використання лише передових технологій для відповідності сучасним професійним вимогам підготовки фахівця;
- проведення додаткового опанування програмних продуктів, які користуються сучасним професійним застосування, для оволодіння комп'ютерною фаховою компетенцією;
- розробка та включення додаткових інформаційних базових матеріалів в навчальний процес для самостійного опанування навчального матеріалу або додаткового інформування на початкових моментах практичних та лабораторних занять, з подальшим безпосереднім виконанням навчальних завдань;
- реалізація комплексного виконання навчального завдання із застосуванням декількох навча-

льних технічних засобів, а також можливість виконання, проведення завершального етапу завдання з дистанційним забезпеченням навчального процесу;

— використання на практичних та лабораторних роботах спеціально розроблених, авторських навчальних комплексів з програмованим наданням частки навчальної інформації та завдання для виконання, а також наявності контролювального елемента. Наявність останнього має важливе значення для викладача, так як його програмована структура надає чітке розуміння рівня сформованості знань, умінь та навичок. Серед додаткової позитивної сторони контролювального елемента є також швидкість та можливість додаткового представлення у вигляді таблиць, графіків та інших візуальних моделей, як окремої контролювальної ознаки (параметра), так і всіх параметрів одночасно у вигляді комплексного представлення інформативної бази.

— досягнення максимальної мобільності перебігу практичних та лабораторних занять за рахунок дистанційного надання необхідних відомостей студентам для підготовки до практичного або лабораторного їх аудиторного виконання, вирішення початкової незрозумілості студентами змістовного елемента навчальних завдань, досягнення максимальної поінформованості, можливе додаткове консультування та контроль підготовки до виконання завдання на практичному або лабораторному заняттях;

— надання можливості студентам при виконанні практичних та лабораторних робіт працювати, як в навчальних аудиторіях, так і в дистанційному режимі без втрати повноцінного навчального забезпечення та взаємозв'язку з викладачем, надання консультативної підтримки та використання поступових перевірок виконаних навчальних дій, проведення розрахунків, проходження етапів формоутворення тощо.

— включення в навчальний процес поступового впровадження інформаційно-комунікативних технологій з використанням на початкових стадіях переважної більшості традиційних методик викладання та організації практичних та лабораторних завдань, а просуваячись до завершення курсу викладання дисципліни, поступового нарощення інформаційно-комунікативної бази, яка, в першу чергу, застосовується у найбільших за обсягом навчального навантаження тематик практичних або лабораторних занять.

Серед головних особливостей впровадження інформаційно-комунікативних баз на практичних та лабораторних заняттях важливо акцентувати на врахуванні особливостей їх використання та обов'язкової наявності технічної бази для їх повноцінної реалізації. На сьогодні можливе як часткове, так і повне заміщення традиційної системи забезпечення практичних та лабораторних академічних занять, що не лише уможливило застосування сучасних інформаційно-комунікативних технологій в навчальний процес як перспективного шляху освітнього розвитку, але і надання студенту спрямування на саморозвиток, формування спеціаліста-дослідника, комунікабельного фахівця-споживача професійного програмного забезпечення

Висновки

На сьогодні, за визначенням дослідників освіти, вищі навчальні заклади знаходяться на стадії системної кризи, але цей етап, навпаки, знаменує потенційний ріст навчальної технічної бази, впровадження нових авторських розробок, створення навчальних комплексів та постійне розширення інформаційно-комунікативного напрямку. Саме вихід з кризи буде знаменувати перехід на кардинально новий рівень освітнього розвитку, який наближається з кожним кроком оновлення навчально-методичного забезпечення.

Модернізація та опанування нових сходинок інформаційно-комунікативного оточення стає важливим фактором впливу на діяльність викладача, який змушений оволодівати новими професійними навичками, проходити підвищення кваліфікації та саморозвиватися для удосконалення взаємодії зі студентами в навчальних цілях, нарощення технічного оснащення, підвищення візуалізації та створення віртуальної навчальної системи. Наявні відмінності сучасної освітньої системи ще більше підштовхують педагога до досягнення рівня розробника інноваційних навчальних технологій, створення практичних дидактичних систем, які можуть активно залучатися в освітньому процесі та мати високу результативність, враховувати особливості розвитку студента, його можливість «включення» в стадії розробки, слідкування за контролювальними етапами, а також нарощення професійного надбання в галузі педагогічних розробок.

Запропоноване впровадження нового структурного компонента навчального забезпечення, інформаційно-комунікативної бази, дозволить педагогу реалізувати більший потенціал інформаційних

та комунікативних освітніх засобів, поєднувати їх використання, створюючи комбінаторні моделі застосування. Так, в ході практичних та лабораторних занять викладач може реалізувати багатокомпонентні освітні структури, які включають сполучення традиційного аудиторного навчання з віртуальним забезпеченням, налагодженням активної навчальної комунікації, застосування, як простих засобів (електронної скриньки, чат, блог, аккаунт), так і більш складних (соціальні групи, створення вебінарів, телеконференцій, веб-семінарів).

На практичному прикладі підготовки інженера-дизайнера в цій роботі частково розглянуто шлях перспективних стратегій розвитку професійного навчання, який постійно оновлюється новими методами та технологіями, з кожним роком нарощує інноваційну навчально-методичну складову. Аналізуючи пріоритетні напрямки розвитку інформаційно-комунікативної сфери, чіткі шляхи досягнення ефективності навчального процесу через впровадження інноваційних технологій та навчальних засобів, необхідно акцентувати увагу на навчальний процес вивчення спеціалізованих дисциплін, як найважливішого компонента професійної підготовки та, в першу чергу, досконалого його розвивати. Це включає проведення ґрунтовних досліджень, експериментальної перевірки на практиці використання основних інноваційних засобів та їх впровадження в навчальний процес.

В освітній сфері вже існує широкий спектр інноваційних інформаційно-комунікативних можливостей для включення в навчальне середовище підготовки майбутніх спеціалістів, але на викладача покладена важлива навчально-методична задача щодо відбору найбільш досконалих сучасних моделей та їх ефективних можливостей результативного досягнення поставлених педагогічних цілей. Варто пам'ятати, що важлива не сама новація та її підкріплення простою неефективною реалізацією, а досягнення навчального результату професійної підготовки — випуску компетентного фахівця, який буде має теоретично-практичний «багаж» знань, вмінь та сформованих навичок, є мобільним та має власний сформований адаптаційний апарат до мінливого в сучасних умовах професійного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Колин К. К. Инновационное развитие в информационном обществе и качество образования / К. К. Колин // Открытое образование. — 2009. — № 3. — С. 63—72.
2. Майер Г. В. Инновации и миссия университета / Г. В. Майер, М. Д. Бабанский // Университетское управление: практика и анализ. — 2006. — № 6. — С. 11—16.
3. Быков В. Ю. Инновационное развитие средств и технологий системы открытого образования / В. Ю. Быков // Современные информационные технологии и инновационные методики в подготовке специалистов: методология, теория, опыт, проблемы : сб. научн. трудов. — 2012. — Выпуск 19. — С. 32—40.
4. Brusilovsky P. In proceedings of E-Learn 2004 / P. Brusilovsky, M. Yudelson, S. Sosnovsky // World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, & Higher Education November 1—5, 2004. — Washington DC, USA, 2004. — P. 2556—2561.
5. Остин А. В. Мультимедиа в образовании: контекст информатизации / А. В. Остин. — М. : Издательский сервис, 2005. — 320 с.
6. Наволокова Н. П. Энциклопедия педагогических технологий та інновацій / Н. П. Наволокова. — Х. : Вид. група «Основа», 2009. — 176 с.

Рекомендована кафедрою вищої математики ВНТУ

Стаття надійшла до редакції 01.06.2014

Борисенко Денис Володимирович — аспірант, асистент кафедри технологій і дизайну, e-mail: denbork@mail.ru.
Українська інженерно-педагогічна академія, Харків

D. V. Borysenko¹

New ways of learning at a university: informative-communicative aspect

¹Ukrainian Engineering Pedagogical Academy, Kharkiv

The article deals with the problems of innovative changes in the educational environment, primarily informative and communicative direction of the development. The available range of educational technologies, techniques, methodologies and tools used prospectively and can be implemented in the educational process of higher education institution are analyzes. A special place is the consideration of the formation of informative and communicative training base, which is a structural component of the formation of the modern teaching of the learning process. The article reveals the features of the reorganization

arrangements of traditional forms of university teaching and raising an informative and technical support. A promising trend of attracting innovative pedagogical developments in the educational process of higher education institutions in the example of training an engineer-designer is additionally provided in the article.

Keywords: informative and communicative technologies, informative and communicative training base, pedagogical innovation, engineer-designer, design-product.

Borysenko Denys V. — Post-Graduate Student, Assistant of the Chair of Technology and Design, e-mail: denbork@mail.ru

Д. В. Борисенко¹

Новые пути развития вузовского обучения: информационно-коммуникативный аспект

¹Украинская инженерно-педагогическая академия, Харьков

Рассмотрена проблематика инновационных сдвигов в образовательном пространстве, прежде всего, информационно-коммуникативного направления развития. Анализируется имеющийся спектр учебных технологий, методик, методологий и средств, который используются и могут перспективно внедряться в учебный процесс высшего учебного заведения. Особое место занимает рассмотрение формирования информационно-коммуникативной учебной базы, которая является структурным компонентом формации современного учебно-методического обеспечения. Статья раскрывает особенности реорганизационных механизмов традиционных форм обучения в вузах и повышения уровня информативного и технического обеспечения. Дополнительно представлена перспективная тенденция привлечения инновационных педагогических разработок в учебном процессе высших учебных заведений на примере подготовки инженера-дизайнера.

Ключевые слова: информационно-коммуникативные технологии, информационно-коммуникативная учебная база, педагогическая инновация, инженер-дизайнер, дизайн-продукт.

Борисенко Денис Владимирович — аспирант, ассистент кафедры «Технологий и дизайна», e-mail: denbork@mail.ru.